# Goniec Codzienny

Wilno
PIĄTEK
20 listopada 1942
Nr. 415
Cena w Wilnie 5 fen.

# Ataki bolszewickie krwawo odparte

**Obiekty portowe w Bone ponownie bombardowane. — Nieprzyjacielski krążownik i kontrtorpedowiec na obszarze morza pod Derną ciężko trafione podczas ataku lotniczego. — 3 brytyjskie bombowce zestrzelono podczas ataków na miejscowości na wybrzeżu zajętego obszaru zachodniego**

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 19 listopada.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na odcinku walk pod Tuapse oddziały nieprzyjacielskie zostały okrążone i zniszczone. Nowe ciężkie ataki bolszewików na wschód od Alagir krwawo odparto, oraz rozbito skupienia wojsk ogniem artylerii i atakami lotniczymi. Samoloty bojowe zwalczały poza tym z dobrym skutkiem mimo złych warunków atmosferycznych sowieckie baterie i obiekty kolejowe.

W Stalingradzie walki oddziałów szturmowych.

Wojska rumuńskie odparły na froncie Donu kilka ataków, przy czym rumuńskie powietrzne siły zbrojne przyczyniły nieprzyjacielowi znaczne straty. Nowe walki są tutaj w toku.

Nieustannie podczas nocy powtarzane ataki nieprzyjaciela na półwysep Rybacki zostały odparte.

Podczas zaciętych walk odbierających ostatnich dni szczególnie odznaczył się batalion berchtesgadeńskich strzelców górskich działający nad rzeką Wołchow. Na tym odcinku walk nieprzyjaciel przy współdziałaniu 9-ciu batalionów strzelców wspierany przez czołgi ciężkiej artylerii i samoloty bojowe, atakował jedno ze stanowisk bronionych przez oddziały wojsk kilku niemieckich okręgów. Po ponad czterodniowych nieprzerwanych zaciętych walkach wręcz w błotnistych stanowiskach w rowach załamały się wszystkie ataki z wysokimi krwawymi stratami dla nieprzyjaciela.

W Cyrenaice niemiecko-włoskie wojska odłączyły się w dalszym ciągu od wroga. Szybkie niemieckie samoloty bojowe celnie bombardowały pancerne wozy wywiadowcze i samochody ciężarowe wszelkiego rodzaju. W walce przeciwko brytyjskim morskim siłom zbrojnym na obszarze morza koło Derny trafiono ciężko jeden krążownik i jeden kontrtorpedowiec podczas ataku lotniczego.

Niemieckie i włoskie lotnictwo bombardowało obiekty portowe w Bone i zmotoryzowane siły nieprzyjacielskie nad algiersko-tuniskim wybrzeżem. Podczas ataku na konwój koło Casablanki niemiecka łódź podwodna storpedowała okręt nieprzyjacielski.

Podczas ataków brytyjskiego lotnictwa na przybrzeżne miejscowości zajętego obszaru zachodniego francuska ludność poniosła wysokie straty. 3 nieprzyjacielskie samoloty zestrzelono.

# „Gibraltar szpitalem"

**Do portu zawinęło 50 uszkodzonych okrętów. — Przeniesiono już 5000 zabitych i rannych na ląd**

RZYM DNB. W ostatnich dniach przybyło do Gibraltaru jak donosi z Madrytu „Piccola", południowe wydanie gazety „Giornale d'Italia", około 50 okrętów wojennych i transportowych z Morza Śródziemnego, a wszystkie one były więcej lub mniej uszkodzone.

Jeden pancernik i jeden lotniskowiec musiano ze względu na silne przechylenie się na bok odholować do portu na Morzu Śródziemnym. Obydwa te okręty zostaną tylko pobieżnie naprawione a następnie prawdopodobnie odprawione do Anglii dla przeprowadzenia właściwej reperacji, ponieważ suche doki w Gibraltarze wciąż jeszcze zajęte są przez jednostki uszkodzone w bitwie morskiej i powietrznej z ostatniego czerwca.

Według miarodajnej oceny miano już przenieść na ląd w Gibraltarze 5000 zabitych i rannych. Rannych wywozi się nocą i natychmiast umieszcza w szpitalach wojskowych i cywilnych. Lżej rannych umieszcza się w domach prywatnych. Oczekuje się przybycia z Anglii trzech okrętów szpitalnych gdyż rannych jest tak dużo, że nie można ich pomieścić w obydwóch szpitalach w Gibraltarze.

# Arabowie w Oranie chwycili za broń

**Wielu żołnierzy amerykańskich poległo**

MADRYT DNB. Jak donoszą z Nowego Jorku, według nadesłanych tam wiadomości, Arabowie w Oranie wykorzystując niepewną sytuację w czasie pierwszych dni walki, przywłaszczyli sobie broń. Chociaż w amerykańskim komunikacie wojskowym mówiono o przyjaznym przyjęciu przez ludność tubylczą, doszło do poważnej strzelaniny, przy czym poległo wielu żołnierzy amerykańskich.

# Dalsza ekspansja Stanów Zjednoczonych

Znamienny przykład imperialistycznej polityki ekspanzywnej Roosevelta podaje komunikat Reutera z Reykjaviku, stolicy Islandii. Według tego komunikatu oddziały brytyjskie, które dotychczas stacjonowane były w Islandii, opuściły obecnie wyspę i pozostawiły ją na wyłączny łup wojsk Roosevelta. Fakt ten stanowi nie tylko nowy dowód chciwości imperializmu roosevetowskiego, lecz także zdrady Anglii wobec Europy.

# Brytyjskie trudności w dowozie posiłków

Niemiecko-włoskie straże tylne zapewniły w Marmaryce w zaciętych walkach dalsze oderwanie się od nieprzyjaciela sił głównych. Chociaż na obecnym terenie walk posiada nieprzyjaciel dobrze rozbudowaną sieć dróg, tak że ponowne ulewy nie mogą już tak bardzo przeszkadzać ruchom wojsk, to jednak Brytyjczycy tylko zwolna posuwają się naprzód. Nacierające oddziały brytyjskie powstrzymywane są przez gruntowne zniszczenie drogi wzdłuż wybrzeża pod Derną, która tak samo jak Tobruk dostała się w ręce nieprzyjaciela dopiero po doszczętnym zburzeniu wszystkich urządzeń wojskowych. Serpentyny, którymi się wije droga wśród skał nad morzem stanowią jedno głęboko porozrywane pole gruzów skalnych. Z drugiej znów strony Brytyjczycy oddalili się też tak znacznie od swoich baz zaopatrzenia, że dowóz dalszych posiłków przedstawia widocznie poważne trudności. Te obydwie okoliczności powodują to, że ruchy 8 armii brytyjskiej stały się powolniejsze. Na pustyni zachodniej Marmaryki starały się wojska nieprzyjacielskie kilka razy dokonać mniejszych manewrów okrążających w stosunku do oddziałów straży tylnej. Ruchy zaczepne pozostały jednak bez skutku, tak że nieprzyjaciel nie zdołał nawiązać kontaktu z głównymi siłami niemiecko-włoskimi.

Natomiast niemieckie samoloty bojowe atakowały skutecznie kilkakrotnie brytyjskie pancerne oddziały czołowe. W ciągu dalszych ataków z powietrza obrzuciły one bombami skupienia nieprzyjacielskich samochodów i broni zmotoryzowanej przed wysadzonymi w powietrze odcinkami dróg i mostami. Ponowne jednak burze przeszkadzały atakom większych rozmiarów. Lizbońska gazeta „Diario Popular" pisze w artykule rozważającym operacje w Północnej Afryce, że Rommel w prawdziwie mistrzowski sposób rozwiązał ciężkie zadanie odwrotu w Libii. Nawet w Londynie w tych dniach stwierdzono urzędowo, że kontakt między obydwoma armiami nie został zerwany, co stanowi nie małe uznanie dla dowództwa armii niemieckiej.

(„W. Z.")

# Nominacja nowego radcy generalnego

**Komisarz Generalny Dr. von Renteln powołał p. Romanauskasa na stanowisko radcy generalnego do spraw wyżywienia i gospodarstwa rolnego**

KOWNO. W środę przed południem odbyło się uroczyste wprowadzenie do urzędowania nowego radcy do spraw wyżywienia i gospodarstwa rolnego, p. Romanauskasa przez p. Generalkommissar'a dr. von Rentelna w obecności pierwszego radcy generalnego generała Kubiliunasa i radców generalnych. W uroczystości uczestniczyły kierownicze osobistości spośród niemieckiego zarządu cywilnego oraz samorządu.

Generalkommissar dr. Renteln na wstępie wyraził podziękowanie ustępującemu radcy generalnemu, p. Petronisowi za jego pracę, wykonaną w roku ubiegłym. W dłuższym przemówieniu skierowanym do nowego radcy generalnego, p. Romanauskasa, wyraził dr. Renteln przekonanie, że wspólne zadania ściśle łączy kierowanie zarządem cywilnym z samorządem: jest to kompletne i najwyższe poświęcenie się walce z bolszewizmem. Urząd radcy generalnego do spraw żywnościowo - rolnych połączony jest z wielu trudnościami i należy podołać całemu szeregowi zadań o charakterze organizacyjnym i innym aż do osiągnięcia wspólnego celu. Różnorodność zadań w dziedzinie gospodarki rolnej stawia nadzwyczaj wysokie wymagania.

Generalkommissar z naciskiem wskazał na bezsporny fakt, że kraj położony jest pomiędzy Związkiem Sowieckim, a Rzeszą Niemiecką i że istnieje tylko jedna droga: albo zniszczenie i zupełne wytępienie wszystkich przez bolszewizm, albo zwycięstwo nad największym podpalaczem Europy. Skoro już bolszewizm zabrał z sobą dziesiątki tysięcy ludzi z tego kraju, to nie ma najmniejszej wątpliwości, że w razie jego powrotu zniszczył by on całą ludność. Ale też również nie ma najmniejszej wątpliwości, że Rzesza niemiecka wygra wojnę a tym samym zwalczy bolszewizm. Nowy radca generalny podczas swej dotychczasowej działalności jako Kreischef wykazał dużo energii oraz bogate doświadczenie. Obejmując swój urząd, przejmuje on nie tylko na siebie najbardziej pilne i ciężkie zadania z dziedziny materialnej, ale również bierze na siebie wielką odpowiedzialność za właściwy kierunek rządzenia ludźmi. I właśnie w tym kierunku działalność jego może być wzorem bowiem wykazała głębokie i wszechstronne zrozumienie niedomagań i potrzeb rolnika. To, czego wymaga zarząd cywilny i samorząd od wieśniaka, tego żąda dowództwo wojenne, a dowództwo dąży nie do czego innego jak do zwycięstwa nad bolszewizmem. A więc ten jedyny cel łączy wszystkich jak najściślej z sobą i każdy ma do spełnienia swe obowiązki. Wszelkie inne wątpliwości, dyskusje i wymiana zdań muszą ustąpić na plan dalszy wobec tego wspólnego wielkiego celu.

Następnie Generalkommissar dr. von Renteln wręczył nowemu radcy generalnemu dokument nominacyjny i życzył mu powodzenia w jego odpowiedzialnej i trudnej pracy. Na zakończenie zabrał głos ustępujący radca generalny Petronis i wyraził podziękowanie pierwszemu radcy generalnemu, generałowi Kubiliunasowi jak również kierownikom zarządu cywilnego i samorządu, z którymi on razem pracował, — za zaufanie, jakim oni go darzyli i za ich wszechstronną pomoc, którą on stale w nich znajdował.

# Nacisk Anglii na Bliski Wschód

BERLIN. W Syrii i Libanie, które pozostają pod presją Anglii, zażądały władze od muftich muzułmańskich wyrażenia sympatii mocarstwom demokratycznym przez złożenie odpowiedniego oświadczenia. Wszyscy mufti obydwu tych krajów odrzucili myśl złożenia takiego oświadczenia, zaznaczając swą czysto religijną działalność i zabraniając jednocześnie dalszego wstępu agentom angielskim do meczetów, gdzie zamierzano odbywać głośne modlitwy o zwycięstwo Anglii, bowiem są świątyniami, a nie biurami propagandy angielskiej.

Poza tym ponowne czynne wystąpienie żydów na całym Bliskim Wschodzie rozszerza problemat żydowski. Niemniejszy panuje niepokój i wzburzenie również od czasu ogłoszenia zarządzeń dyplomatów amerykańskich celem skłonienia rządu tych krajów do wspólnej deklaracji przeciwko mocarstwom Osi. Anglikom już się udało skłonić Irak w sposób przymusowy do wypowiedzenia wojny Niemcom i Włochom przy pomocy obietnic, wojennego nacisku i utworzenia nowego, sobie powolnego rządu. Te usiłowania prowadzą w dalszym ciągu Anglicy za pomocą znanych sposobów również i w innych krajach przy współdziałaniu Amerykanów. Pomimo to Syria i Liban powiadomiły, że powołanie ludności pod broń w obydwu krajach wywołałoby wśród niej panikę. Egipt i Iran usiłują uniknąć nacisku anglo - amerykańskiego pod pretekstem, że ich armie są przeznaczone wyłącznie dla obrony własnych narodów. Jak ważne są podstawy, wysuwane przez Egipt w swej odmowie przystąpienia do wojny, wynika już z tego, że strona amerykańska poczyniła wielkie i korzystne propozycje dzierżawy i pożyczki.

(„W. Z.")

# Szczegóły bitwy morskiej pod Guadalcanarem

BERLIN. O przebiegu bitwy morskiej pod Guadalcanarem, w której Amerykanie ponieśli dotkliwą porażkę, nadeszły jeszcze następujące szczegóły:

„W dn. 12 listopada zbliżyła się flota transportowców amerykańskich pod ochroną 16 krążowników i licznych kontrtorpedowców do wyspy Guadalcanar w pobliżu miejscowości Runga. Silne oddziały japońskich samolotów bojowych nawiązały natychmiast walkę z nimi i w śmiało dokonanych głębokich atakach zniszczyły dwa krążowniki nieprzyjacielskie w tym jeden typu „Atlanta". Poza tym celnymi trafieniami bomb zatopione 3 transportowce, a podczas powstałych walk powietrznych zestrzelono 19 samolotów amerykańskich. Samoloty japońskie swym śmiałym atakiem zdołały tak długo stać na przeszkodzie wysadzeniu na ląd amerykańskich posiłków piechoty, zanim nie nadeszły silniejsze japońskie jednostki morskie.

W tym czasie zapadły ciemności. Statki japońskie zbliżyły się na odległość strzału i otworzyły silny ogień artylerii na amerykańskie krążowniki i kontrtorpedowce. W walkach nocnych, trwających kilka godzin, zatopiono jeszcze 4 krążowniki amerykańskie, w tej liczbie dwa ciężkie oraz dwa krążowniki typu „Atlanta" i dwa kontrtorpedowce amerykańskie a trzy inne — ciężko uszkodzono.

W ten sposób flotylla statków wojennych amerykańskich utraciła równo połowę swego składu. Wynik bitwy wypadł na korzyść Japończyków. Nie udała się czwarta próba Amerykanów przełamania się, a jednocześnie przedsięwzięcie, mające na celu dowóz posiłków i zaopatrzenia dla oddziałów amerykańskich na Guadalcanarze odciętych od łączności ze światem.

Przewaga floty japońskiej i broni powietrznej morskiej na Pacyfiku południowym, jeszcze bardziej stanie się widoczna w najbliższej przyszłości.

—:—

Ministerstwo morskie Stanów Zjednoczonych podało do wiadomości o śmierci wiceadmirała Daniela J. Callaghana, zabitego w bitwie. Callaghan, były dowódca naczelny floty amerykańskiej niedawno przejął dowództwo na Pacyfiku południowym.

—:—

Rząd japoński za pośrednictwem Szwajcarii założył ponowny protest przeciwko nieludzkiemu traktowaniu internowanych Japończyków

# Wiadomości z dnia

PIĄTEK
20 Listopad
Feliksa
Wschód słońca 6.57
Zachód słońca 15.12

**DZISIAJ ZACIEMNIAMY OKNA OD 15.25 DO 6.40.**

— NOWE CENNIKI. Dyrektor cen wydał szereg nowych zarządzeń w sprawie cen na różne artykuły. Tak n. p. uporządkowano sprawę cen na kosmetyki i inne artykuły toaletowe. Również uregulowaniu uległy ceny za wyroby rymarskie. Przekroczenie cen, podanych w tych zarządzeniach, będzie surowo karane. Oba zarządzenia weszły w życie z dniem 14 b. m. (r)

— CENY NA SADZONKI ZIEMNIACZANE. Dyrektor cen wydał zarządzenie, ustalające maksymalne ceny na sadzonki ziemniaczane. Zarządzenie podaje ceny dla różnych grup i klas i uwzględnia również czas dostawy. (z)

— WALKA Z ALKOHOLIZMEM ZA POŚREDNICTWEM SZKÓŁ. Kierownicy szkół powszechnych otrzymali obecnie okólnik w sprawie walki z alkoholizmem za pośrednictwem szkół, rozesłany przez radcę gener. oświaty. Okólnik wzywa wszystkich nauczycieli — jako najbardziej odczuwających skutki alkoholizmu i pijaństwa — do energicznej walki propagandowo-oświatowej.

We wszystkich szkołach będą przeprowadzane odczyty antyalkoholowe, na które będą zapraszani rodzice i starsi członkowie rodzin uczniów. W miarę możności odczyty będą ilustrowane przezroczami i urozmaicone w inny sposób.

Będą również wykorzystywane rozrywki, na które jest zapraszane starsze społeczeństwo. W tym celu na tematy przedstawień w szkole i t. p. będą wybierane utwory podkreślające szkody wynikające z pijaństwa oraz wartość trzeźwości. Poza tym nauczyciele będą brali udział w akcji antyalkoholowej poza ramami szkoły. (r)

— SKUP OGIERÓW RASOWYCH. Wzorem lat ubiegłych i w tym roku będą również skupywane od rolników ogiery, nadające się na reproduktory. Rolnicy posiadający tak ogiery, mogą zawiadomić o nich inspektorów hodowlanych w urzędach agronomów powiatowych, podając jednocześnie cenę ogiera. (r)

— PAPIEROSY DLA DOSTAWCÓW MLEKA. Celem zachęcenia dostawców mleka do sumiennego wykonywania swych obowiązków będą obecnie wydawane premie za dostarczone mleko w postaci zezwolenia na kupno papierosów. Dostawcy mleka będą mieli prawo do zakupu 10 szt. papierosów za każdy dostarczony 1 kg. tłuszczu mlecznego (t. j. około 30 ltr. mleka). Zezwolenia te będą wydawać mleczarnie i zlewnie. (r)

— ROBOTY KONSERWACYJNE W TROKACH. Ze względu na warunki czasu wojennego roboty konserwacyjne na zamku w Trokach nie były przeprowadzane i zabiegi ograniczyły się wyłącznie do utrwalenia dachu nad salą z freskami, celem zabezpieczenia ścian przed wpływami atmosferycznymi. Wszelkie inne prace zostały odłożone na sezon budowlany 1943 r. (r)

— PRZEPISY O RUCHU OBOWIĄZUJĄ RÓWNIEŻ POZA MIASTEM. Dotychczas policja zwracała uwagę na zachowanie się korzystających z dróg publicznych tylko w granicach wielkich miast i innych osiedli. Okazało się tymczasem, że skutkiem niedbalstwa wielu woźniców, a zwłaszcza rowerzystów wydarzają się często na drogach poza miastem różne wypadki, nieraz z tragicznym epilogiem.

Wobec tego policja otrzymała polecenie interwenjowania w każdym wypadku przekroczenia przepisów o ruchu, bez względu na miejsce i stosowania znacznie ostrzejszych kar niż zwykłe upomnienia. (r)

— CENY ZA ELEKTRYCZNOŚĆ W HOTELACH. Dyrektor cen zarządził, że za użycie prądu w hotelach należy płacić:
za przyłączenie radioodbiornika— 3 RM.,
za przyłączenie kuchenki elektr.— 4 RM.,
za przyłączenie piecyka elektr.— 12 RM. (z)

— W SPRAWIE URLOPÓW PRACOWNICZYCH. Urlopy pracownicze zależą od przepracowanego czasu. za urlop winno być wypłacone normalne wynagrodzenie. W wypadkach wątpliwych należy się kierować Dziennikiem Urzędowym Komisarza Rzeszy Kraju Wschodniego (Nr. 31/39 z 25 VI b. r.) oraz zarządzeniem Komisarza Generalnego. (z)

— UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE NALEŻY PŁACIĆ I ZA ROBOTNIKÓW DNIÓWKOWYCH. Jak podaje departament samorządowy, obecnie również robotnicy dniówkowi podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych. Jednak podatek dla związków zawodowych płacą tylko stali funkcjonariusze. (z)

— STARE DŁUGI TRZEBA PŁA CIĆ. Kierownictwo Spraw Wewnętr nych wydało okólnik, w myśl kt rego samorządy winne opłacić dł za leczenie w szpitalach Czerwone go Krzyża chorych ubogich, któr byli leczeni przed 15 VI 1940 r. (z)

## OFIARY

W dniu imienin p. Witolda O szewskiego na biedne polskie 123,50 RM, składają współpraco nicy piekarni Nr. 1.

## Nowy rozkład jazdy

Wobec zmian, jakie ostatnio zaszły w rozkładzie jazdy pociągów, podajemy nowy rozkład odejścia pociągów.

Pociągi odchodzą o godz.:
5.30. 18.00 do Nowej Wilejki,
19.35 do Dźwińska (Dyneburg),
9.25, 19.33 do Kowna (kursuje w miarę potrzeby),
17.39 do Landwarowa,
4.37 do Trok,
9.55. 20.52 do Oran,
6.38 do Stasił,
19.50 do Mińska,
4.30 do Kieny.

† P.
z Hosserów
**MARIA RAUE**
po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 18-go listopada b. r. w wieku lat 89.
Nabożeństwo Żałobne za spokój Jej duszy odbędzie się w sobotę dnia 21 b. m. w kościele po Bernardyńskim o godz. 9 rano, po czym nastąpi pogrzeb na cmentarzu po-Bernardyńskim. O czym zawiadamiają pozostałe w smutku
CÓRKI I WNUCZKA.

**Podziękowanie**
Wielce Szanownemu Panu Doktorowi ŚWIDZIE za paroletnią troskliwą i bezinteresowną opiekę lekarską nad ś. p. matką naszą ELWIRĄ TARASIEWICZOWĄ, tą drogą składają serdeczne „BÓG ZAPŁAĆ"
DZIECI.



Adres Redakcji i Administracji: ul. Gedymina 11-a (I piętro), Telefony: Redaktor Naczelny 42, Redakcja 8-13, Administracja 7.09, Ekspedycja 8.99, Godziny przyjęć w sprawach redakcyjnych od 10—15. Redaktor przyjmuje od godz. 12—14, Administracja czynna od godz. 8—16 (oprócz niedziel i świąt). Ceny ogłoszeń: Wiersz milim. na 4 str. 15 fen. Drobne 10 fen. za wyraz, 1 wiersz w kronice — 50 fen., matrymonialne — 20 fen. za wyraz, litera tłustego druku w ogłoszeniach drobnych—15 f., poszukującym pracy 50 proc. rabatu, Lekarze — 2 RM., Akuszerki — 1 RM, Nekrologi do 100 m/m 15 fen., wyżej 20 fen. za wiersz milimetr. Za podanie adresu do Administracji — 30 fenigów, Stronica ma 8 szpalt, Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia i terminu ogłoszeń.
W niedziele i dnie świąteczne ogłoszenia o 50% droższe.

Drukarnia „Auszra" w Wilnie
Wydawca-redaktor: Czesław Ancerewicz.